

IZHAJA VSAVI DAN
 ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj
 Posamične številke se prodajajo po 3 novč., (6 stotink)
 v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici,
 Kranju, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu,
 Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
ČENE OGLASOV se računajo po vrstah (široke 73 mm, visoke
 27, n. m.); za trgovinske in obitne oglase po 20 stotink;
 za osmrtnice, zabvale, poslanice, oglase deparnih zavodov
 po 50 stot. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka na-
 daljna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa
 40 stot. — Oglase sprejema „Inseratni oddelek uprave
 Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROCNINA ZNASA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K —, na
 naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira.
 Naročnina za neteljstvo izdajanje „Edinosti“ stane: celoletno 15-20, pol leta 8-10
 Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana
 pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
 Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18 (Narodni dom).
 Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik
 konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija
 lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
 Poštno-hranilnični račun št. 841-652.
 Telefon števil. 1157

BRZOJAVNE VESTI.

Nižjeavstrijski deželni zbor.
 DUNAJ 15. Posl. dr. Weisskirchner je
 poročal o prošnji občine Dunaj, da sme za-
 jeti posojilo 360 milijonov kron za razne in-
 vesticije.
 Potem ko je govoril kontra socialistični
 poslanec Seitz, je bil predlog sprejet z veliko
 večino.

Ogrska poslanska zbornica.
 BUDIMPEŠTA 15. Zbornica je vspre-
 jela tudi v tretjem čitanju nsgodbene pred-
 loge in druge na zadnji seji v drugem čitanju
 odobrene zakonske predloge. — Prihodnja
 seja jutri. Na dnevnem redu je adicijonalna
 pogodba k bruseljski sladkorni konvenciji. —
 Po tem je sledila razprava o interpelacijah.
 Med drugimi se nahaja interpelacija posl.
 Maniu (Romura) v stvari krvavih izgrediv, ki
 so jih povzročili honvedski vojniki minolega
 meseca avgusta v občini Čanad, pri čemur je
 bilo ranjenih 33 romunskih kmetov. V inter-
 pelaciji se zahteva, da se predlože tozadevni
 akti in da se kmeto primerno odškoduje.

Vojaški odsek.
 BUDIMPEŠTA 15. (Ogr. biro). Vojaški
 odsek poslanske zbornice je razpravljal danes
 o obeh rekrutnih predlogih. Honvedski mini-
 ster Jekellalussy je izjavil, da ne bo možno
 v februarju ohajljati novačenja, ako se se-
 danj ne razpravlja o predlogih. Odsek je nato
 sklenil preiti v meritorno razpravo o pred-
 logih. Posl. Moskowitz je rekel, da se sejanje
 predlogov ne razločujejo od predlogov
 vsprejetih lansko spomlad. Na vprašanje posl.
 Kmetija je honvedski minister izjavil, da se
 ni opustilo vprašanja o dvoletni službi. To
 vprašanje visi in rešiti je bo možno povodom
 revizije vojskega zakona. Posl. Varady je
 očital, da je mej častniki še vedno mnogo več
 avstrijskih nego pa ogrskih državljanov ter je
 izrazil željo, naj bi bilo v vojni mornarici mo-
 čnejše zastopano toliko ogrsko častništvo kolikor
 moštvo. Honvedski minister je odvrnil, da
 vedno primanjkuje ogrskih častnikov. Letos bo
 v tem pogledu malo bolje. Vojna mornarica
 nabira svoje moštvo iz posebnih dopolnilnih
 okrajev; ako se pa kdo javi, naj si bo iz
 katerega koli kraja, se ga rado vsprejme v
 vojno mornarico. — Odsek je na to vsprejel
 obe predlogi v splošno in v podrobnostih.

BUDIMPEŠTA 15. (Ogr. biro). Finančni
 odsek poslanske zbornice je vsprejel danes
 zakonski načrt o sladkorni surtaksi.

Rakodczay odlikovan.
 BUDIMPEŠTA 15. Uradni list je pri-
 občil imenovanje bivšega hrvatskega bana dr.
 Aleksandra Rakodczaya tajnim svetnikom.

Otvoritev muzeja cesarice Elizabete.
 BUDIMPEŠTA 15. (Ogr. biro) Danes je
 bil v kraljevi palači v navzočnosti nadvojvode
 Josipa in nadvojvodinj Avguste in Marije Anu-
 nčijate slovesno odprt muzej cesarice Elizabete.

Pruska poslanska zbornica.
 BEROLIN 15. Poslanska zbornica je
 nadaljevala razpravo o proračunu. — Posl.
 Fahnicke je kritikoval izjavo vlade glede vo-
 litne reforme.
 Po daljši debati, katere se je udeležilo
 več govornikov, je zbornica izročila proračun
 komisiji. Prihodnja seja jutri.

Znižana vožnja v Ameriko.
 SOUTHAMPTON 15. „American Line“
 javlja, da je znižala vožnjo za atlanska po-
 tovanja, namreč na 10 sterlin za prvi, 6 in
 pol sterl. za drugi in 4 in pol sterlin za
 tretji razred. „White Star Line“ javlja, da je
 isto tako znižala cene.

PODLISTEK.

Žena in prijatelj.

Jaroslav Vrhličky.
 (iz češkega.)

Stal je v svojem ateljeju pred skoro do-
 gotovljeno sliko.

Ne morem reči, da jo je ogledoval s
 posebno zadovoljnostjo. Nasprotno! Njegovo
 obličje je imelo izraz trpkosti, mrke ironije.
 Njemu nasproti je sedel na prevrnjenem za-
 boju njegov prijatelj, kipar Martan, in kadil
 mirno iz dolge pipe. Prišel je bil ssem iz
 svojega tik zraven ležečega ateljeja — bila
 sta soseda že več let —, samo da bi pre-
 kramljal kratko urico. A kmalu je izprevidel,
 da danes ne bo mogoče govoriti veliko s
 prijateljem; toda ni hotel vstati, predno ni
 izkadil svoje pipe, iz katere je daroval bogu
 Nikotinu sleherni dan ob desetih dopoldne.
 Spoznavši, da s prijateljem danes ni nič za-
 četi, je molčati je znal mojstrsko, saj
 je bil v krogu svojih prijateljev slaven za-

**Požar v gledališču. — 167 oseb
 zgorelo.**

LONDON 15. O požaru v gledališču v
 Boyertownu (Pensilvanija) so dospelje danes
 podrobne vesti. Gledališče, v katerem je bilo
 v ponedeljek na neki kinematografski pred-
 stavi okolu 500 oseb. Kmalu
 potem, ko je pričela predstava, je eksplodiral
 plin in v kratkem se je plamen razširil tudi
 v dvorano. Nastala je med občinstvom grozna
 panika. Ženske, moški in otroci so drveli k
 edinemu izhodu, ki ga je pa v trenutku be-
 zeča množica zaprla. Mnogo oseb, posebno
 ženske in otroci so bili v gnječi strti. Gle-
 dališčno osehje je zastoj skušalo pomiriti
 občinstvo. V kratkem času se je ogenj raz-
 širil po vsem gledališču. Ves trud gasilcev je
 bil brezvapešen. Ko so prišli na pomoč ga-
 silci iz 15 milj oddaljenega Potstowna, je
 bilo že prepozno. Ob eni in pol noči je gle-
 dališče popolnoma pogorelo. Našli so 167
 trupel; ranjenih je nad 200 oseb. Mnoga
 trupla so popolnoma ogorjena.

Atentat na oklopnjačo?

PARIZ 15. „Matin“ poroča iz Nice, da
 se je v Villafranki raznesel glas, da sta bila
 aretovana dva mornarja oklopnjače „Jaure-
 quiberry“, ko sta ravno hotela vreti goroco
 lunto v zalogo smodnika na oklopnjači. Ta
 vest se pa ne potrjuje. Poroča se le, da je
 v zalogi barv nastal mal požar, ki je bil pa
 kmalu pogasjen.

Vodljiv zrakoplov.

PARIZ 15. Vodljiv zrakoplov „Ville de
 Paris“ se je včeraj ob 10. uri predpoludne
 odpeljal v Verdun.

Fallieres pojde v Škandinavijo.

PARIZ 15. „Figaro“ poroča, da se pred-
 sednik Fallieres pada v tem letu v Škandi-
 navijo. Potovanje bo trajalo okolu tri tedne.

iz Perzije.

TEHERAN 15. (Petr. brz. ag.) Parla-
 ment je dovolil šaha kakor protiuslugo za
 nekatera privoljenja, da se zatre nekoliko
 časnikov za kazni, ker so žalili šaha. Prista-
 šem skrajnih strank se prepovedani govori v
 mošejah. Civilna lista šahova je povišana za
 300.000 rubljev. Poslanci odpošiljajo v po-
 krajje brzojavke, da je prišlo do konsenznega
 sporazumljenja.

Nemec aretiran radi vohunstva.

TONLON 15. Tukaj je bil blizu arzenala
 aretiran neki Nemec, imenom Wingle. Win-
 gler, pri katerem so zaplenili zemljevid gene-
 ralnega štaba, je izjavil, da je na potu v
 Nico in da si je hotel Tulon le ogledati.

Maroko.

TANGER 15. Neka radiobrojavka na-
 znanja, da so francoske čete zasedle kasbah
 v Berešeku, ne da bi naletele na odpor.

PARIZ 15. Pariška izdaja „Financiel
 Newsa“ je obelodanila razgovor s finančnim
 ministrom Cailauxom, ki je izjavil, da ne na-
 merava francoska vlada zahtevati od parla-
 menta kredit 150 milijonov za Maroko. Tako
 posojilo ni v programu francoske vlade.

PARIZ 15. Iz Madrida poročajo go-
 vrico, da je Mulaj Hafid poslal signatarnim
 vlastim algerijskih aktov noto, v kateri javlja,
 da je bil proglašen sultanom v Fezu in v
 drugih mestih, ter prosi, naj ga priznajo su-
 lтанom Maroka. Francoska, Španska in An-
 glija ne bodo za sedaj na to noto odgovorile.

PARIZ 15. Iz Madrida poročajo, da je
 imel francoski minister za unanje stvari Pi-
 chon s španskim ministrom za unanje stvari
 razgovor o Maroku in da sta se oba ministra
 dogovorila, da hočeta izključno skrbeti za
 vzdrževanja miru v pristaniščih.

veljo te svoje umetnosti, in samo oblaki
 njegove pipe in to, da je od časa do časa
 globoko zasopel, je pričalo o njegovi nav-
 zočnosti.

Slikar pa je stal nemirno pred svojim
 stojalom. Imel je zopet enkrat, kakor so
 imenovali to prijatelji, svoj slabi dan. Le
 redkokdaj se je dogojalo to, tedaj pa je bilo
 toliko hujske.

Naenkrat so je obrnil h kiparju in tu
 in tam pogledavajoč svojo za bližnjo razstavo
 namenjeno sliko, je pričel dolgo govoranco.
 Tako pridiganje je bilo v njegovi navadi in
 očividno ga je olajšalo vsakokrat v njegovi
 potrtosti.

„Tu imaš Ljudevit — vse zastoj! Na-
 redi, kar hočeš — mi smo epigoni in hkraju
 gre! Ako hoče človek biti kaj, mu mora biti
 namenjeno; imeti mora vse darove narave
 razun talenta, ki je skoro postranska stvar
 — imeti mora figuro — no, te prav res ni-
 mam — veljati mora nekaj pri ženskah, no,
 jaz ne veljam pri njih nič — imeti mora
 lepo, zvaneče ime, ki kar samo od sebe pre-
 letava svet — priti mora na svet o pravem

Španski križar na potovanju.

MADRID 15. „Heraldo“ je priobčil
 vest, da ima križar „Princ Asturski“, ki je
 odpotoval v Rabat, da prepelje špansko mi-
 sijo v Tanger, seboj zapečatane naloge za
 španskega poslanika. Isti bi imel nagovoriti
 sultana Abdul Azisa, da se preseli v Tanger,
 kjer bi bil bolj na varnem.

Iz Čikaga.

BEROLIN 15. Iz New Yorka poročajo
 uradno, da so vse brzojavne in telefonične
 proge v Čikagu in njega okolici popravljene.

**Prihod novega bana v Zagreb.
 Hrupne demonstracije.**

ZAGREB 15. Novi ban baron Rauch je
 danes ob 2^{3/4} popoldne dospel semkaj. Na
 kolodvoru so ga vsprejeli načelniki oblastnij,
 korni poveljniki, generaliteta in mnogo ura-
 dnikov. Na peronu je bana, ki so ga spreml-
 jali člani nove hrvatske vlade, pozdravil vo-
 ditelj mestnega magistrata Katkić v imenu
 mestnega magistrata, banski svetnik dr. Jak-
 sić pa v imenu uradništva deželne vlade. Na
 nagovor senatorja Katkića je ban odgovoril,
 zagotavlja, da se čuti kakor zagrebški otrok
 in da bo kakor zvest sin svojega drugega
 rojstnega mesta imel vedno pred očmi njega
 interese ter da jih bo podpiral z vsemi svo-
 jimi močmi. Ko se je ban na nagovor ban-
 skega svetnika Jaksića v toplih besedah za-
 hvalil in zagotovil uradništvo svoje posebne
 brige, se je ob „živio“ kbeih podal v dvorno
 čakalnico, kjer se je predstavila generaliteta.
 Razun oficijelnih oseb, je bila na kolodvoru
 silno velika množica ljudi in že med pozdrav-
 nimi nagovori so še slišali razni mejklici. De-
 monstracije so kmalo zadobile hrupen značaj
 in ko se je ban o spremstvu sekcijjskih na-
 čelnikov podal v dvorno čakalnico, je nastala
 nevarna gnječa. Demonstrantje so se od vseh
 strani potiskali naprej ter pričeli kričati:
 Proč banom! Doli z banom! Psovali so tudi člene
 vlade. Položaj je postal naravnost kritičen.
 Mnoge osebe so bile v nevarnosti, da jih
 zmečkajo. Polcija, ki je prišla na kolodvor
 le v malem številu, je bila brez vsake moči.
 Med velikim hrupom je ban zapustil kolod-
 vor. Ko je množica, zbrana na trgu pred ko-
 lodvorom zagledala bana, je pričela psovati in
 vpiti „doli z banom!“ Ban je ostal pa po-
 popolnoma miren in čakal s svojim spremstvom
 kočijo. V velikanskem hrupu, ki je nastal na
 kolodvoru, so bili nekateri dostojastveniki iz
 banovega spremstva potisnjeni na stran. V
 tem so demonstracije dosegle vrhunec. Žvi-
 ganje in hrupna psovanja je bilo slišati od vseh
 strani. V tem groznem hrupu so se splašili
 konji. Ban je zahteval odprto kočijo, ker ni
 bilo take dobiti, je moral stopiti v zaprto
 kočijo. Ko se je začel voz pomikati, je na-
 stal še večji hrup. Na banovo kočijo in na
 kočije, ki so jej sledile, je občinstvo lučalo
 kamenje. Na kočiji, v kateri je sedel neki
 uradnik banskega prededstva so bile strte
 šipe in sam uradnik je bil s kamenom ranjen
 na glavi. Polcija na konjih je hitro obkro-
 žila banovo kočijo, ki je zdijala v gorenje
 mesto. Ves čas vožnje so trajale hrupne de-
 monstracije.

Tudi v doljem mestu je prišlo mej tem
 do hrupnih demonstracij. Na hiši, v kateri se
 nahaja notarski urad sekcijjskega načelnika
 Czerkoviča, so bila razbita okna in odstra-
 njena tabla z napisom. Demonstracije so bile
 tudi pred stanovanjem velikega župana Ga-
 ravića. Mejtem so policijski oddelki zasedli
 Markov trg v gorenjem mestu. Baron Rauch
 se pa ni peljal v banovo palačo, marveč v Rau-
 chovo palačo, ki se nahaja v neki postranski
 ulici, kjer je pred glavnimi vrati pričakoval

času in ne na koncu devetnajstega stoletja;
 pred vsem ne imenujem nič svojega — tega
 ne moreš utajiti!“

„Pusti me na miru s svojimi teorijami“,
 je odvrnil Martan, „če začneš to pesmico,
 potem z Bogom!“

Vstal je in iztrkal pipo nad kovinasto
 skledo, ki je ležala na tleh poleg stojala.

„No, ali pa morda imam katero navedenih
 lastnosti?“ se je divje razgrevaj slikar. „Le
 odkritosrčen hodi, in če nočeš biti ti, bom pa
 jaz. Zakaj me je ustvarila narava s tem
 koščkom talenta v tem poznem času, ko so
 vsa pota umetnosti že davno izvožena? S to
 grbo, s to pritlikavo postavo, s to zoprno sa-
 tirsko spako, to suho roko — kaj? Vidiš, ti
 ne odgovoriš. In ženskam — saj te opice
 vladajo svet — njim sem vendar le v zasmeh!
 In moje ime! Ali more zveneti kako ime bolj
 neumetniško, kakor Celestin Novaček — he!“

Slikar je stal v tem trenutku na sredi
 sobe, roke iztegnjene pred-se, cinično spačen
 svoj satirski obraz; ležalo je v resnici nekaj
 čudnega v tej figuri, ki je spominjala na ka-
 rikature humorističnega lista.

posamične funkcionarje. Mej tem se je neko-
 liko demonstrantov posrečilo prodreti policijski
 kordon in dospeti do Rauchove palače.
 Oddelek policije na konju, ki je prišel da va-
 ruje palačo, je bil vsprejet s kamenjem. Poli-
 cija je začela z golimi sabljami razganjati
 demonstrante. Aretiranih je bilo deset oseb.
 V okolici Markovega trga je prišlo tudi do
 demonstracij. Okolu 4. ure so demonstracije
 ponehale.

TRST.

Pod tem naslovom so prinesle bruske
 „Lidové Noviny“ nastopni članek iz peresa
 g. Maksa Cotiča:

Trst je jedini veliki trgovski emporij
 naše države. Trst je ob enem po svoji zem-
 ljepisni legi — na meji kraljevstva italijan-
 skega, tega večnega tradicionalnega, zgodov-
 vinskega neprijatelja drž ve naše in dinastije
 Habsburgov — velevažna stratežična točka,
 ki jej bo v eventualnem velikem spopadu, po
 našem mnenju neizogibnem prej ali slej —
 med Avstro-Ogrsko in Italijo pripadala velika,
 morda odločna vloga.

Ta notorična resnica bi morala siliti
 državnike naše, da bi v Primorju dosledno
 tirali razumno, fiktivnim razmeram odgovar-
 jajočo državno politiko — politiko, ki bi v
 vseh svojih posledicah imela pred očmi ta
 jedini cilj, da ta svoj Trst ohrani zvestim
 državnim ideji, da bi zagotovila ta veliki trgo-
 vinski emporij naši industriji in trgovini.

So torej politični in gospodarski interesi,
 ki zahtevajo od državnikov naših razumne,
 bistre, dalekogledne politike. Ali stara tra-
 dicioja teh avstrijskih državnikov je, da se
 drže take politike, ki jo je železni nemški
 kancelar Bismarck tako pikro grajal na nem-
 skih liberalcih, označivši jih kakor „herbst-
 zeitlose“, kakor ljudi, ki nikdar ničesar ne
 store o pravem času.

In tako vidimo, da se v našem Primorju
 tira politika, ki meji skoro na — blaznost.

Ali to naj ne bo predmetom teh vrstic.
 Naš namen je marveč opozoriti avstrijsko
 Slovanstvo na neizmerno važnost tržaš-
 kega pristanišča za našo trgovino in indu-
 strijo, za naš import in eksport — za naše
 gospodarsko življenje, a vsled tega tudi za
 našo politično pozicijo.

Ako nočejo vedeti naši avstrijski držav-
 niki, da bi naša monarhija, enkrat odtisnjena
 od morja in izgubivša Trst, izgubila poli-
 tično pozicijo velesile, pa mo-
 ramo misliti mi Slovani na neizmerno važnost
 tržaške pozicije, od katere je odvisno vpra-
 šanje razvoja naše transitive svetovne trgovine,
 razvoja naše velike industrije, našega gos-
 podarskega življenja. Izlasti bratski,
 kulturni, gospodarsko močni narod češki,
 ki se v industriji mogočno povzdiga, želimo
 opozoriti ob tej priliki na važnost Trsta po-
 sebno zanj, opozoriti ga, da Trst po-
 menja velika vrata, skozi katera more pošil-
 jati v svet bogate svoje industrialne izdelke.

Želimo v interesu naroda češkega in v
 interesu vsega Slovanstva, da bi se od mero-
 davnih čeških politikov obračala večja pozor-
 nost temu trgovinskemu emporiju ob Adriji,
 tem našim južnim pokrajnam — jugoslovans-
 kemu vprašanju. Opozarjamo jih seobno, da
 je naše tržaško vprašanje integralem
 del vprašanja balkanskega.

V Trstu si moramo mi avstrijski Slovani
 izvojevati in zagotoviti primerno pozicijo. In
 to ni utopija. To je vprašanje realne poli-
 tike. To je dosegljiv cilj. Dokaz za to nam
 je junaško, razmerno uspešni boj Slovencev
 in Hrvatov in tržaškem mestu samem. Da,
 dragi bratje Čehi, na to smo Vas hoteli opo-

Mirno je stal Martan pred njim. Bil je
 vajej takih izbruhov in je poznal že davno ta
 teorije, ki so jih spremljale; odvrnil ni ničesar,
 odgovoril ni niti z gibljajem. Odhajajoč
 je vprašal že med vratmi, kakor slučajno:
 „Ali je bil Kvido danes že pri tebi?“

Slikar je povsile roke in zamrmral, neko-
 liko mirnejši, z ostrim glasom: „Ne.“

„In včeraj?“

„Tudi včeraj in predvčeraj ne.“

„Kaj pa počne?“

„Kaj vem? Ali sem morda njegov varuh?“

„Pri vajinem prijateljstvu —“

„Ne jezi me — prijateljstvo — bá!“

„Kako?“

Slikar namestu da bi odgovoril, je stopil
 k mizi na kateri je stal majhen porcelanast
 krožnik, napoljen z vizitkami in papirji segel
 s svojo rumeno žuljavo roko v kupec in izlekel
 list, katerega je pomolil Martanu.

Kipar ga je vzel in čital polglasno: „Mila
 Ort Müller in Kvido Dubsky, inženir, zaročenca.“

(Dalje prih.)

zorit, da že imate v Trstu junaško posadko, ki bje že leta s skrajno neustrašivostjo in največjo požrtvovalnostjo boj v dosegu cilja, ki smo ga gori označili: za ohranitev tržaške pozicije za Slovanstvo in zato — kakor smo rekli — v prvi vrsti tudi za vas, bratje Čehi, ki ste med avstrijskimi Slovani industrijalno najbolj razvit narod!

Da, imate že davno, junaško posadko v našem edinem trgovskem pristanišču. Tržaški Slovenci in Hrvatje, h katerim se v zadnjem času pridružuje vedno intenzivneje tudi češka kolonija, zlasti trgovskega stanu, razvijajo že nekoliko let — v kljub vsem neugodnim razmeram — najintenzivnejšo podjetnost in delavnost. Kakor ilustracijo k temu navajamo, da tržaški Slovani imajo preko sto raznih organizacij: socijalnih, kulturnih, političnih in gospodarskih, da imajo tri banke, razne denarne zavode, svoj impozantni „Narodni dom“, svoje gledališče, „Sokol“ itd. itd. Junaki imajo tudi odlično voljo delovati tudi v prihodnje. Ali vedejo ta gigantični boj z največjo napetostjo vseh sil, z bezprimerno abnegacijo proti močnemu nasprotniku. Ako torej hočejo avstrijski Slovani, da jim ohranijo in utrdijo tržaški boritelji za nas vse toli važno pozicijo, morajo jim priti v pomoč in podpirati jih z političnim vplivom in gospodarskimi sredstvi. Oni ne zahtevajo denarnih sredstev. Pričakujemo le, da bi tudi drugi njihovi bratje pričeli tukaj intenzivneje delovati. Zlasti apeliramo tu na češko javnost, na češki trgovski in industrijalni svet. Pogoj za krasen uspeh so tu, ako bi le češki obrtniki in trgovci začeli investirati svoje kapitale na tržaškem trgu. Saj za to govore tudi realna dejstva: o no število čeških trgovcev, kateri delujejo že v Trstu z tako lepimi uspehi!

V tržaškem pristanišču si morajo Slovani ohraniti primerno pozicijo, preko katere vede pot trgovine v široki svet.

Za to pa je treba skupnega, vzajemno pomnoženega dela. H koncu torej opozarjamo češko javnost na važnost našega trgovskega pristanišča, opozarjamo češke industrijalce, češke trgovce, in posebno tudi — češke politike. Oni morajo, ako zares hočejo, priskočiti s svojim vplivom na pomoč, da se naše jugoslovansko vprašanje reši v prosep vsega Slovanstva in v nezadnji vrsti v prosep samega češkega naroda.

V pozitivnem, vzajemnem, vidnem delu naj se pokaže slovanska vzajemnost! Tako delo je skrajno potrebno, kajti nepozabimo, da v Berlinu dobre umevajo pomen tržaškega pristanišča za svetovno trgovino in da pangermanska politika že dela na to, da bi zgradila velik nemški most od Balta do Adrije. Skratka: gospodarski, politični in narodni interesi zahtevajo od nas skrajnega skupnega napenjanja, da se postavimo po robu in prepričimo velikonemške, gigantično zosnovane načrte.

Bije se boj za najvišje koristi! Dokazimo, da nismo „herbstliche“, marveč narobe, da umevamo potrebe trenutka — dokazimo, da smo kos svoji nalogi! Temu pomozi dobri genij slovanske rodbine.

Brzobjavne čestitke povodom Mandičevega jubileja.

Zagreb. — Pionira probudjene Istre i suborocu za prava potlačenoga hrvatskoga i slovenskoga naroda šalje bratski pozdrav — Eksekutivni odbor hrvatske stranke prava.

Split. — Današnjem narodnom veselju pridružujem svoje svevrstno radovanje kličući: Živio priegorni, radini, zaslužni, čelčni narodni borče, patniče! — Odani Trumbić.

Zagreb. — Ustrdo se radujem, što ti nakon dvadesetpet godišnjeg mučnog i uspješnog rada oko unapredjenja hrvatskoga i slovenskoga pučstva u Istri i Primorju mogu doprinieti čestitku i usrdnu otačbeničku hvalu. Bog te poživio! — Vladimir Nikolić Podrinski.

Zagreb. — U ime hrvatskih pjevačkih društava pozdravlja Vas neustrašivi, žarki hrvatski rodoljube zanosno — predsjednik Milan Krešić.

Split. — Dvadesetpetgodišnjica Vašega dičnoga rada ispunja cijeli naš narod ponosom i pouzdanjem u bolju budućnost. Uzornomu patrioti, neustrašivomu borcu za prava potlačenih šalje izraz udivljenja — splitsko občinsko upraviteljstvo.

Ljubljana. (Poslano nar. zast. Spiniću). — Ker mi vsled hudega prehlajenja ni mogoče od doma, prosim te, da prijatelju Mandiču sporočiš moje najskrenejše čestitke. Poznavajoč od mladih let njega kristalno čisti značaj, požrtvovalno delavnost, možato neupogljivost, goreče rodoljubje in odkritosrčno prijateljska čutila spoštoval sem ga vedno ter želim, da njegovo življenje hrvatskemu in slovenskemu narodu, ter mnogoštevilnemu krogu prijateljev ostane ohranjeno do skrajnih dni. Živio Mandič! — Ivan Hribar.

Krilo Jesenice. — Zaposlen sutra i prekosutra važnom sjednicom zadružnoga saveza u Splitu, nemoguće mi je preko Kvarnera doleteti na tvoje i narodno slavlje. U vieku egoizma i aforizma, čast i dika čovjeku,

koji žrtvovo sebe za ideale naroda. Bog te poživio čila i vesela, te dočekao i pedesetgodišnjicu rodoljubnoga rada, a s tobom hrvatski i slovenski narod bolje dane. Srce na dlanu, kliče ti živio prijatelj. — Ivanišević.

Ljubljana. — Vašim čestilcem pridružuje se danes tudi bela Ljubljana. — Župan Hribar.

Sibenik. — Čestitam 25 godišnjici neumornog rada za narod i prosvjtu. — Vjekoslav Strekelj.

Jelsa. — Živio hrvatskom narodu i doživio sreću i slobodu naše Istre, kliče ti i želi davni drug i prijatelj. — Zastupnik Stambuk.

Dobrinj. — Vašem 25-godišnjemu jubileju u radu za narod čestita. — Trinajstić.

Beč. — Živio, radio nadalje i vidio plod svog rada u slobodnoj otačbini. — Tresić.

Ljubljana. — Staromu prijatelju i narodnom borcu na zasluženoj slavi čestita. — Mlečić.

Sibenik. — Pridružujući se čestitkama o Vašem jubileumu, želi Vama i svim vrlim borcima za osviećenje i prava istarskih Hrvata najbolji uspeh i dugi vić — Šibenska občina.

Varaždin. — Vriednom svečaru čestita srdačno. — Dr. Magdić.

Volosko. — (prof. Spiniću). Zapriječen prisustvovati današnjoj slavi, pozdravljam jubilara i sjećajući se njegovog rada u narodnom vrtu želim i u napried da još dugo radi za narod — Dr. Stanger.

Volosko. — Zapriječeni obiteljskom slavom čestitaju ovako starom prijatelju današnjoj slavi — Viktor Tomićić, dr. Matko Trinajstić.

Veliki Lošinj. — Iz najudaljenijeg kraja Istre primite najsrdačnije čestitke. — Vekoselski Hrvati.

Pula. — Vašoj proslavi pridružuju se u duhu. — Krmpotić, Hain, Lauermann.

Dunaj. — Mandiču zagovorniku sloge južnih Slavena, Mandiču, koji u borbi protiv tuđinskoga nasilja, težnja i želja ne podleže, Mandiču predstavniku sloge između svih narodnih sila u Trstu i Istri, a i današnjoj proslavi, koja znači jamstvo daljega rada u istom duhu, raduju se. — Hrvatsko-slovenski akademičari istarskoga kluba u Beču. Zader. — U duhu sam u Trstu. Živio Mandič. — Katalinić Jeretov.

Nerezine. — Zahvaljujući za žrtve dosad prikazane za dobro naroda kličemo svečaru živio! — pop Petar Žic, Fran Katarinić, pop Ivan Brechler.

Il. Bistrica. — Plemenitemu prvoboritelju za pravice gromovit nazdar. — Vranjac.

Split. — Uzoru hrvatskih patriota čestita — prof. Josip Barać.

Informativni izlet delegatov.

Včera j zjutraj je odplula c. in kr. eskadra, kateri se je pridružil Lloydov parnik „Thalia“, na kojem se nahajajo delegatje. Pred odhodom ob 8. uri zjutraj prinesle so torpedovke oba predsednika in podpredsednika avstrijske in ogrske hrvatske delegacije, kakor tudi člene obeh mornariških odsekov na krov admiralske ladje „Nadvojvoda Karl“, dočim so bili drugi člani avstrijske delegacije prenešeni na krov bojne ladje „Nadvojvoda Friderik“ in oni ogrske delegacije na krov ladje „Nadvojvoda Ferdinand Maksimilijan“. Po vabilu poveljnika mornarice, admirala grofa Montecuccoli se je pridružil plovbi tudi namestnik princ Hohenlobe, ki se je pa že inoči vrnil v Trst.

O evolucionih eskadre in o nadaljnem potovanju delegatov se brzobjavno poroča:

POREČ 15. januarja. Ob 8. uri zjutraj so bili v tržaški luki razprostrti prvi signali na admiralski ladji „Nadvojvoda Karl“, ki sta jih ponovili obe drugi bojni ladji, kakor tudi oklopni križar „St. Georg“. Na morju leži tenka megla in voda se na lahko gubanči pod hladno sapico. A na vedrem nebu kmalu potem zasija solnce izza tržaških vrhov. Delegatje so sledili s živahnim zanimanjem signalom admiralske ladje in razjasnjevanjem s strani oficirjev.

Tu signalizira prapor na ladji: „prosti manever za torpedovsko brodogojstvo“. Takoj letijo torpedovke mimo bojnih ladij, na čelu skupina treh torpedovk, za njimi dve skupini, obe po tri visokomorske torpedovke.

Dočim plujejo torpedovke v smer proti Poreču, nadaljujejo bojne ladje svoje taktične vaje. Kmalu priplujeta „Nadvojvoda Friderik“ in „St. Georg“ na desno krilo admiralske ladje in „Ferdinanda Maksimilijana“. Med tem se je dvignila megla. Vidi se gradeško obal in vedno jasneje molijo izza obzorja vrhovi julijskih planin. Delegatje so bili navdušeni po krasnem prizoru.

Po raznih taktičnih vaj spremenil brodogojstvo svojo frontalno plovo in plujejo ladje druga za drugo mimo istrske obali. Kmalu je Trst izgubil v megli in po raznih evolucionih je brodogojstvo dospelo v Poreč, kjer se je zadržalo. Delegatje so se tu potom parnikov preselili na že prej došli ladji „Lacroma“ in „Thalia“, kjer je bil prirejen obed.

PULA 15. (Poročano od postaje brezžičnega brzojava na admiralski ladji „Nadvojvoda Karl“.)

Ob prisotnosti poveljnika mornarice, namestnika in predsednikov delegacij se vršijo ravnokar mornarske vaje na višini Salvora ob najlepšem vremenu. Delegatje se zanimajo toliko za vaje in velike ladje, kakor tudi za poslovanje strojnega kompleksa. — Opoldanska postaja Poreč. Zvečer priplujemo v Pulo. Na krovu vse dobro.

PULA 15. Pred začetkom vaj so si delegatje pod vodstvom namestnika in poveljnika mornarice ogledali Poreč, kjer je delegatje zlasti zanimala starodavna cerkev in dobro obranjeni freski v isti. Škof Flapp se je tudi dostavil na pomol. Ob dveh popoldne so se delegatje zopet vkrcali na bojne ladje. Popoldne se je imelo demonstrirati delegatom vzajemni manever med eskadro in rezervno eskadro, ki je priplovala iz Pule. Dočim je torpedovska flotilja, ki se je bila tudi zadržala pri Poreču, odplula proti Puli in kmalu zgignila s pozorišča, so se bojne ladje zopet postavile druga za drugo. Ob 3. uri pop. razodeli so oblaki dima, ki so se dvignili izza horizonta, približujočo se nasprotniško eskadro, ki se je sestavljala iz bojne ladje „M-narch“, obrežnih braniteljev „Wien“ in „Budapest“ ter iz oklepnega križarja „Cesar Karl VI“. Delegatje so z napetostjo pričakovali boj med obema eskadrama. Ko sta se isti približali na 4000 korakov daljine, je začela kanonada, ki je trajala precej časa. Zanimiva vaja se je vršila približno na višini Rovinja in je končala po prajšnjih dispozicijah z umikanjem slabše rezervne eskadre. Po ustavljenju streljanja sta se združili obe eskadri in plali skupno, izvršujoč stalno kake evolucije. Ob mraku se je vršil napad spojene torpedovske flotilje obeh eskader na kombinirano bojno brodogojstvo. Neka bojna ladja je razsvetljevala torpedovke s projektorji, da jih je mogla eskadra postreljati, dočim so torpedovke markirale lučanje torpedovk z raketami.

Delegatje so se ves čas zanimali za razna vprašanja mornarice in so se ob 7. uri zvečer, ko se je eskadra zadržala v puljski luki, poslovili od poveljnika mornarice in raznih komandantov, toplo se jim zahvaljuje.

Ob 7. zvečer so bili povabljeni na čaj od okrajnega glavarja, barona Reinleina.

Črnogora.

Včera j se začela na Cetinju razprava proti zarotnikom. Glavna obtožnica sta bivši ministerski predsednik Radović, ki pa je srečno pobegnil v inozemstvo, in pa črkostavec Rajković, ki je prinesel bombe in se nahaja v zaporu. Razprava je javna. Knez hoče, naj bo vsem vse popolnoma jasno, da se s tem najboljše odgovori sumničenju od gotovih strani.

Hrvatska.

Ban Rauch in njegov program.

Kakor poročajo iz Zagreba, vsprejme danes novi ban baron Rauch uradništvo v banski palači, in o tej priliki bo imel govor, v katerem razvije svoj program. — Eksekutivni odbor narodne stranke je sklenil, da se ima najprej počakati na Rauchov program, a še le tedaj zavzame stranka stališče nasproti banu.

Amruševa demisija.

Vsi zagrebški listi koalicijskih strank se bavijo z demisijo zagrebskega župana dr. Amruša ter mu izražajo svoje priznanje, ker je odstopil pred dohodom Rauchovim. Listi konstatujejo, da se je Amruš s tem svojim činom rehabilitiral v očeh neodvisnega meščanstva.

Novo volitve in sestanek hrvatskega sabora.

Iz Budimpešte poročajo: Novi hrvatski sabor se sestane najbrže dne 12. marca. Zato bodo volitve razpisane za konec meseca februarja.

Ogrska.

Revizija zborniškega poslovnika.

Iz Budimpešte javljajo, da se v vseh političnih krogih priznava splošna potreba, da treba spremeniti zborniški poslovnik. Parlament ne more vzeti v pretres tozadavnega načrta zakona na iniciativo vlade, ampak samo na predlog koaliranih strank. Radi tega izdelata načrt o reviziji zborniškega poslovnika poseben odbor, ki bo sestavljen iz členov vseh koaliranih strank. Na to pride ta načrt pred plenarno sejo strank parlamentarne večine. Še le potem ko odobri konferenca načrt, pride isti pred poslansko zbornico. Že danes se more konstatirati, da ni v koaliranih strank nikake struje, ki bi bila proti reviziji poslovnika.

Slovaški župnik Hlinka.

Iz Budimpešte poročajo od 14. t. m.: Župnik Hlinka, ki je bil radi „ščunjanja“ proti madjarski državi obsojen na dveletno ječo in 1500 kron globe, se nahaja sedaj v Segedinski državni ječi. Včera j prišel v njegovo župnišče sodnijski eksekutor, da bi iztirjal denarno kazen ter je zarubil vse pohištvo in vso hišno opravo. Ta odredba vzbuja

tema večjo pozornost, ker je župnik Hlinka premožen mož, čegar premoženje cenijo na 200.000 kron.

Rusija.

Tolstoj bo zopet vsprejet v pravoslavno cerkev. Iz Petrograda poročajo da je Sv. Sinod stavil predlog, da se izobčnega grofa Tolstega zopet vsprejeme v pravoslavno cerkev.

Drobne politične vesti.

Avstrijska delegacija. Seja avstrijske delegacije za unanje stvari in zasedeni deželi bo dne 30. t. m.

Deželnozbornske volitve na Češkem. „Narodni politika“ poroča: Grof Sternberg bo na bodočih deželnozbornskih volitvah kandidiral kakor krščansko-socijalni kandidat v kmetskem okraju Jamomir-Krajičindvorec. Njegova protikandidata bosta nek češki agrarec in nek socijalni demokrat.

Kulturna mislija v Bosni. Neki bosanski list poroča, da je bosanska vlada prepovedala vsem pravoslavnim svečnikom v Bosni, da otvarjajo tečaje za analfabe.

Ruski veliki knez Sergij Mihajlović pride danes na Dunaj in bo na dvoru cesarjev gost. Veliki knez običe tukajšnji korni artilerijski polk št. 1, čegar imejitelj je.

Novi sarajevski metropolit Letica je v terek na Dunaju položil prisego v cesarjeve roke.

Davčna reforma v Nemčiji. Berolinski „Lokal-Anzeiger“ je izvedel, da se v kratkem sestanejo na konferenco finančni ministri in finančni poročevalci pojedinih članov držav zveznega sveta, da se posvetujejo o davčni reformi, ki se ima predložiti državnemu zboru.

Dnevne vesti.

„Slovenec“ proti škofu. Predvčerajšnji „Slovenec“ piše pod naslovom: Žalostna Istra:

Framasonski listi ženejo te dni velike glorio, ker je poreški škof dr. Flapp imenoval za župnika v Vodnjano (Dignano) dom Fulina. Škodoželjno poročajo, da so italijanski krščansko-socijalni duhovniki delali na to, da ne bi Fulin prišel v Vodnjan, ker je liberalnega mišljenja in pri volitvah strastno agitira za propalo framasonsko klivo v Pulju. Vkljub temu je bil imenovan za župnika v kraju, kjer bi se za krščansko-socialno stvar dalo mnogo narediti. Zanimavo je, da ga celo Vodnjanci niso marali. Res žalosten prizor, da hvalijo škofa framasonski listi. Da to ne bo rodilo dobrega sada, je samo po sebi umevno. Prepozno se bodo kesali tisti, ki se sejali veter, da žanjejo vihar.

Sedaj pa pričakujemo, da bo škof Flapp, sledeč glasovitemu izgledu ekskomuniciral „Slovenca“, ki se je postopil tako nekrščansko pisati proti škofu.

Na dopolnilnih volitvah v cenitvene komisije za osebni davek so izvoljeni sledeči gospodje:

A. za cenilni okraj mesto Trst. 1. stalni udje: za I razred: Brunner dr. Evgen, Malli baron Stefan, Albori baron Rihard; za II razred: Thorsch Salomon; za III razred: Cavalcante Angel, Trojer Evgen; 2. namestniki udov: za I razred: Truden Anton, Mimbelli Baldassar, Ricchetti Edmund pl. Teralba; za II razred: Parisi Franc vit., Vivate Josip; za III razred: Hess Rihard.

B. za cenilni okraj okolice: 1. stalne udje: za I razred: Ferluga Franc; za II razred: Schröder Aleksander, Hillbrand Emil; za III razred: Zidar Gregor, Bandel Jakob; 2. namestniki udov: za I razred: Cufodontis Sokrates, Tripovich Diodat; za II razred: Frankel Marko, Purič Anton; za III razred: Pečar Avgust, Urbančič Josip.

Imenovanja. Davčni upravitelj Mihael Šimador in Verekund Luches sta imenovana višima davčnima nadzornikoma v področju finančnega ravnateljstva v Trstu.

C. kr. avstrijske železnice. Oddajalnica za sestavljenve zvezke voznih listkov v mestni pisarni c. kr. avstrijskih državnih železnic v Karlovih varih se z dnem 31. decembra 1907 opusti.

Pozdrav pustu. In zopet smo se srečali! Prijazno si segamo v roke in se osrečujemo z veselim smidenjem! Vsako leto smo te navdušeno vsprejeli, ker si nas obložil z raznovrstnimi zabavami ter mislimo, da tudi leto ne zaostane v svoji razkošni radodarnosti. Lahkopaeta in poskočna mladina, te, najtopleje pozdravlja in te ovija z vso gorkoto svojega srcá, da te skrbno obvaruje pred hudim Eolom in ti podaljša sveže življenje.

Tudi veselčni odsek „Trg. izobraževalnega društva“ te hoče kar najsijajneje vsprejeti in napenja vse sile, da si pridobi Tvojo naklonjenost. Že dolgo vrsto dni stika v ta namen glave skupaj. Bodi prepričan, da te zadovolji in ti vstreže s predstoječo prireditvijo... Prvo med slovenskimi društvi v Trstu, ki prirejajo v predpusta večje zabave, stopi na dan „Trg. izobr. društvo“ s svojim velikim plesom v soboto dne 18. t. m. v „Narodnem domu“.

Veliki Trgovski ples v soboto 18. januar. 1908 v veliki dvorani „Narod. doma“ v Trstu

ZAČETEK OB 9. URI ZVEČER.

Trgovski ples je krasno v-pel vsako leto in tržaško slovenstvo obrača izlasti manj svojo pozornost. Letos pa bo nudila ta prirediteljstvo pravo pravcato presenečenje. — Dolgotrajne predvaje pod spretnim vodstvom g. prof. Umeka so pripomogle v to, da nastopi tržaška slovenska mladina z novim plesom "Moravska beseda" s petjem, ki se bo izvajal prvič na tržaških tleh. — Petosrbe Moravke in vrisakajoči Moravci prikažejo v dvorano v lepih moravskih narodnih nošah in gotovo vzbudi ta ples zanimanje in ljubezen do narodnih odnošajev ter pripomore, da se udomače na naših plesih naši slovanski plesi. No, na programu naše prireditelje imamo razven tega celo vrsto lepih valčkov, polk itd. ter priljubljene stare figure, plese.

Kdor hoče preživeti en večer v resnično najlepši zabavi, naj nikar ne zamudi trg. plesa. — Na svidenje torej!

Podporno društvo za Slovenske visokošolce na Dunaju razpošilja ravnokar svoje letno poročilo, iz katerega posnemamo, da stopa to prekristno društvo v 20. leto svojega delovanja.

V 18 letih je društvo podelilo vsega vkup K 62 515.42 in razpolaga o lastni imovini K 22 593 73, od kat-r-h se pa glasom pravil smejo le obresti porabljati v podporne svrhe. Društvo je torej odkazano skoraj izključno le na podpore, ki so iznašale v minelem letu K 4014.70, veliko premajhna svota za neprestano naraščajoče potrebe našega visokošolskega dijaštva. Z obžalovanjem moramo konstatirati, da je društvo iz Trsta vdobilo primkov le od 3 privatnikov v skupnem znesku K 15.

Res je, da je naše narodno občinstvo zelo obremenjeno z različnimi narodnimi davki, vendar mislimo, da bi se tudi v Trstu našlo več imovitejših ljudi, zlasti mej bivšimi akademiki, ki so sami izkusili bridkost dijaške revščine, ki bi pa sedaj lahko žrtvovali kako kronico v podporne svrhe.

Kdor to lahko stori, naj pošlje svoj obdus društvenemu blagajniku, g. d. Klementu Seshun-u, dvornemu in sodnemu odvetniku na Dunaju 1., Singerstrasse 7.

Vsevčiliško dijaško podporno društvo "Radogoj". Odbor "Radogoja" je po svojim pravnem zastopniku razposlal pozive onim gospodom, ki so za časa vseučiliških študij dobivali podpore in so danes v urejenih gmotnih razmerah, naj vrnejo prejete podpore brez vsakih obrestí. Na vrsti je sedaj novi naraščaj, ki je potreben podpore in ki čaka nanjo. Sicer se jih veliko oglašja sami od sebe, vračajo podpore in pristopajo kakor ustanovniki društva, a nekatere mora odbor opominjati na njih moralnično dolžnost. Morda jih ta javni opomin vzdrami, da vsaj odgovorijo pismenemu pozivu, kaj in kako nameravajo začeti s povračilom.

Tržaška mala kronika.

Zasačen vlomilec. Redarji v Barkovljah so predmno noč zasačili 21 letnega M. Magrisa, doma iz Montereale v Italiji, ko je bil skozi okno vlomil v tamošnjo prodajalnico kruha "Tržaške kruhotovornice" (Panificio trestino). Sužbujoči redar je bil naurč zapazil vže po polnoci, da je v prodajalni svetlo. Hitel je tedaj na stražnico in tam obvestil nadzornika. Na to je šel nadzornik z vsem osebjem stražnice k prodajalni. No, ptiček je bil že zapustil kletko, vendar so ga našli tam blizu in ga aretovali.

Vmrli je v bolnišnici sinoči ob 10. uri in pol oni Peter Rigo, o katerem smo včeraj poročali, da si je zdrobil lobanjo, ko je padel s parnika "Irene" na neko poleg parnika privezano barko.

Samomor. Neki Ivan Dougan, stanujoči v Rojanu št. 512, ki je ena novih hiš za rojansko cerkvijo, je bil šel včeraj predpoludne ob 9. uri in pol zajemat vodo v bližnji vodnjak. A ko je pogledal v vodnjak, je zapazil, da je nekaj temnega vrhu vode. Pogledavši natančneje, je spoznal, da je v vodnjaku žensko truplo. Sklical je takoj skupaj sosedo in eden teh je šel obvestit redarstveno stražnico v ulici del Belvedere. Se stražnice so pa telefoničnim putem pozvali dva gasilca, ki sta prišla v Rojan s potrebno pripravo, da sta vtopljenkino truplo potegnili iz vodnjaka. Ko sta gasilca potegnili truplo iz vodnjaka, so nekateri sosedov, ki so se bili zbrali tam okolu, v vtopljenki spoznali 75 letno vdovo Marijo Jeller, ki je pri svojem oženjenem sinu stanovala v Rojanu št. 347, to je tik cerkve in komaj 300 korakov daleč od onega vodnjaka. (Slavni mestni magistrat je ulico ob rojanski cerkvi na zvonikovni strani, kjer stoji hiša št. 347, krstil za "Via di Val Martinaco".) Pozneje je prišel na lice mesta uradnik policijskega komisarijata v ulici Luigi Ricci, ki je vzel dogodek na zapise in je dal potem truplo samomorilke prenesti v mrtvašnico pri sv. Justu.

Nesrečna starica je gotovo sama skočila v vodnjak, kajti izključeno je, da bi bila padla notri po nesreči že radi tega, ker ni imela tam popolnoma nikakega opravila. V hiši, kjer stanuje nje sin, imajo namreč broješko vodo, torej ji ni bilo treba ponjo k temu vodnjaku.

Proti draginji mesa. Že par let sem je meso tako drago, da si ga res ne more vsakdo privoščiti. Ali 66-letna Marija V. in njena 26-letna hči Josipina, sta bili našli sredstvo proti tej draginji: mesto da bi meso kupovali, sta je kradli. V to jima je posebno

služilo dejstvo, da sta bili v službi v mestni klavnici. Ker sta pa bili že na sumu, da kradeta meso, sta bili predvčeršnjim popo ludne aretovani na istrski cesti, ko sta se vozili v nekem koleseljnu. In glej: redarji, ki so ju aretovali, so našli poleg njiju v koleseljnu 9 paketov, a ko so pakete odmotali, so našli v njih raznovrstno meso: goveje, telečje, jetera, pljuča, jezike, možgane itd. Bilo je vsega skupaj 75 kg mesa. Oni dve sta potem izjavili, da so le trije paketi njuna "lastnina" (seveda vkradena). Eden paketov, v katerem je bilo 8 kg mesa, en jezik, nekaj jeter in nekaj pljuč, je bil ravnotako pridobljena "lastnina" nekega Angela T. a neki drugi paket pa "lastnina" nekega Josipa L., ki sta oba v službi v klavnici.

Za 33 kg mesa in 5 kg jeter se pa ni moglo najti "lastnika".

Tatvina z vlomom. Trgovec Gvidon Godina, ki ima prodajalno jestvin v ulici delle Sette Fontane št. 483, je osupnil, ko je včeraj v jutro ob navadni uri odprl prodajalno: našel je vse narobe. Umel je takoj, da so bili neznaní tatovi po noči obiskali njegovo prodajalno, a umeti ni mogel takoj kod da so tatovi prišli v prodajalno, ker je bil našel vrata pošteno zaklenjena, kakor jih je bil on zaklenil predinočjim. No, slednjič je našel, da so bili tatovi napravili precejšnjo luknjo v zid, in sicer za hišo na dvorišču, kjer je kegljišče neke tamošnje krčme. Na to je Godina napravil inventar in konstatoval, da so mu tatovi odnesli eno gnat, 6 škatelj sardin, 75 kg kave in pa za 6 kron drobiža. Prijavil je ta dogodek policijskemu komisarijatu v ulici Luigi Ricci.

Streljal je z revolverjem na svojega svaka. 42 letni Ferdinand Dobauscek in pa 37-letni Nikolaj Corsi sta si svaka, ker imata za ženo vsak eno sestro. Oba sta izvežbana v manufakturni stroki. Pred kakim poldrugim letom sta Dobauscek in Corsi odprli skupaj pod firmo poslednjega trgovino z manufakturnim blagom na vogalu ulic Giosue Carducci in Torre bianca. Pred kakimi tremi meseci sta pa morala trgovino zapreti in napovedati konkurz. Vsled tega je prišlo mej njima do hudega spora. Dobauscek je celo tožil Corsija in zahteval, da se Corsiju zarubijo dragocnosti, ki jih ima doma. Ta rubežen mu je bila tudi dovoljena. Včeraj je bil šel Corsi k Dobauscekovemu odvetniku in ga skušal prepričati, da bi ne dal izvršiti rubežni. A ni opravil nič. Vračaje se domov, je pa v veži srečal Dobausceka, ki je se ženo Virginijo in 11-letnim sinom Gastonom odhajal iz hiše. Corsi trdi, da ga je eden teh treh dregnil, ko so šli mimo njega, in ker je bil on ogorčen že radi neuspeha pri odvetniku, da ga je to tako razkačilo, da ni več vedel, kaj dela. Potegnil je revolver iz žepa in z njim trikrat vstrelil na svaka Dobausceka. Zadel ga je dvakrat: enkrat v levo uho, ki mu je je predrl, a drugič v levo stran prsi.

Dobausceka so takoj prenesli v bližnjo lekarno Rondolini, ki je v ulici di Riborgo, kjer mu je najprej podelil zdravniško pomoč dr. Morpurgo. Zatem je pa prišel tja zdravnik dr. Monti s pomožne postaje društva "Igea", ki je ranjenega za silo obvezal in ga potem dal prenesti v mestno bolnišnico.

Tja je pozneje prišel k ranjenemu preiskovalni sodnik dr. Cumar in ga zaslišal. Sicer pa ni nobena Dobauscekova rana smrtonovarna.

Corsi je bil takoj aretovan in tudi on zaslišan ter potem odveden v zapore v ulici Tigor.

Loterijske številke izrebane dne 15. 1. 1908:

Brno:	35	84	33	59	16
Inomost:	9	45	68	73	42

Smešnica. Izpred sodišča. Obtoženec (svojemu branitelju): Lepo ste govorili, gospod doktor... da, da, ako se koga tako brani, potem dela človeku ulom res veselje.

Koledar in vreme. Danes: Marcel pap. — Jutri: Anton opat. — Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 6.5° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Večinoma jasno, semtertja oblačno. Zmerni vetrovi. Temperatura malo spremenjena.

Društvene vesti.

Vaditeljski zbor "Tržaškega Sokola," naznanja, da se vrši telovadba Sv. Ivanskega oddelka vsaki ponedeljek in četrtek od 8 do 9 in pol zvečer in ne v torek in petek kakor dosedaj.

Na zdar!

Vesti iz Goriške.

Imenovanje. Računski revident pri c. kr. gozdarskem in domenskem ravnateljstvu v Gorici Ivan Delchia je imenovan računskim svetnikom.

Shod agrarcev. Slovenska kmečka stranka na Goriškem priredi po svoji definitivni ustanovitvi svoj prvi volilno-agitatoričen shod v nedeljo v Dutovljah na Krasu. Glavna govornika bosta nje predsednik in podpred-

Trgovina s pohištvom Peter Jeraj Trgovina s pohištvom
ulica Vincenzo Bellini 13 ter vogal ulica Sv. Katerine
Pohištvo od navadne do najfineje vrste
in po jako nizkih cenah

Neštivilo spričeval dokazuje izbornost in vseph.

Ako hočete, da Vam lasje zrastejo in postanejo lepi,
Ako hočete, da Vam ne bodo lasje izpadali,
Ako hočete odpraviti z glave luskinge, rabite edino le znamenito

CHININA :: SALUS

Na prodaj v parfimerijah, mirodilnicah in brivnicah v buteljkah po K 1.20 in K 1.80.

Paziti je na penziranjeja.

Poularda, race, purani, štajerske kokoši, Racija mast, Slanine, maslo, konzerve, Dnevni dohodi, Cene jako zmerno. — Postrežba na dom.
Trst, ulica Campanile št. 15.

F. Pertot urar
Trst, ulica Poste Nuove 9
lepne ure najboljših tovarna
Najnovejše stonske ure. Izbor ur za birno darila. Popravlja po zelo nizkih cenah.

Dr. ERNEST MENZEL
specijalist za otroške bolezni
prej asistent otroške bolnišnice duaj. poliklinike
sprema od 4.-5. popol.
:: TRST ::
Trg Sv. Caterina šte. 2.

Najblijsa reklama za trgovce obrtnike, rokodelce in zasebnike spleh so "MALI OGLASI" v "Edinosti"

Mnenje gospoda dra. D. Warsamy
zdravnika v Carigradu.

Gospod J. SERRAVALLO

TRST

Častim se naznaniti Vam, da rabim Vaše **ŽELEZNATO KINA-VINO SERRAVALLO** (Vino di China Ferruginoso Serravallo) in da sem dosegel z njim izvrstne uspehe. Predpisujem ta izvrsten izdelek svojim klientom, ki so na potu ozdravljenja. Jemljejo ga jako radi, ker je jako ukusno.

CARIGRAD, 2. septembra 1907.

Dr. WARSAMY.

:::: V pekarni in sladličarni ::::
VINKO SKERK, Trst via Acquedotto 15
in v podružnici via Miramar 9 se dobi vedno svež kruh, najfinejšo moko, šokolado, črna dezertna vina v buteljkah, raznovrstne blakote, tudi za čaj. Sprejme se naročila za torte in krekante. — SPECIJALITETA: PUSTNI KROFI.

TOVARNA POHIŠTVA

Aleksand. Levi Minzi

Trst — ulica della Tesa št. 46.

Zaloge:
Piazza Rosario šte. 1.
Ulica Lazzaretto vecchio šte. 36.
Trajna zaloga pohištva:
ulica della Sanità šte. 14.
Pisarna:
ulica Lazzaretto vecchio šte. 36.

Katalogi, načrti in proračuni na zahtevo.
Telefon: 6-70; 16-58. (Za informacije vprašati 6-70).

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH. **Najvspešneje sredstvo proti** DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH

revmatizmu in protinu

je **TEKOČINA GODINA** prirejena v Trstu **Rafaela Godina, lekarna „Alla Madonna della Salute“** pri od lekarnarjev: **sv. Jakobu in Josipa Godina, lekarna „All' Jgea“ Farneto 4**

Steklenica stane K 1.40. Iz Trsta se ne odpošilja manje od 4 steklenic proti poš. povzetju ali proti anticipatni pošiljavi zneska 7 K franko poš. in zavoja.

sednik Mirmolja; morda bo govoril tudi urednik strankinega glasila, jurist Kenda iz Vi-jave, prej sotrudnik „Slovenskega Naroda“.

Papirnica v Podgori. Do sedaj je pre-važala neka družba 40 voznikov iz Podgore in sosednih vasi za papirnico blago na in z obeh kolodvorov. Na južni kolodvor je tvor-nica plačevala po 12 stotink za kvintal, na državni pa po 14. Navadno so napravljali voz-niki po tri vožnje na dan (ako je bila cesta suha, tudi po štiri) ter prepeljali vsakokrat do 45 kvintalov. Zasluzili so torej s parom živine do 20 kron in čez na dan. Vozniki pa s tem zaslužkom niso bili zadovoljni in so od vodstva papirnice zahtevali povišanja; to je bilo tudi pripravljeno primerno zvišati prevoznino, ali vozniki so zahtevali malo preveč, misleči, da tvornica brez njih dela ne bo mogla izhajati. Ta pa, ne bodi lena, je kupila hitro 40 parov konj in vovoz ter najame toliko blapcev. Ako bo mnogo blaga za prevažanje, bo najemala tudi druge voz-nike, le prejšnjih nobenega. Ti so prosili, da bi se jim dalo zopet dela, a dobili so odgo-ovor, da nikdar več. Sedaj imajo živino v hlevu, ki jo morajo rediti, zaslužka pa jim ne prinaša nobenega; vozovi pa stojijo osam-ljeni po dvoriščih. Papirnica je plačala vsako leto povprečno do 180.000 K voznikom. Lepa svota, a da je splavala po Soči, so sami zakrivali.

Vesti iz Istre.

Samomor profesorja. Včeraj zjutraj se naši blizo pokopališča v Rovinju truplo prof. Rudolfa Burckhardta, ravnatelja ta-mošnjega burckhardtske zoološke postaje in izred-nega docenta vseučilišča v Bazelu. Burckhardt je ustrelil s pištolo Browning. Govori se, da jo bil neurasteničen. Njegova mati se je umrtila pred nekoliko meseci skočivši v neko jezero.

Učenci višega c. kr. gimnazija v Pazinu priredijo dne 19. t. m. v dvorani „Narodnega doma“ deklamatorno-glasteno abavo. Glavni dobiček je namenjen Dijaškemu podpornemu društvu v Pazinu.

Naš napredek v Puli. Iz Pule nam pišejo: Javili ste že, da je posojilnica kupila velik kompleks zemljišča za „Narodni dom“. Ta nakup je znak našega lepega napredka v Puli, kajti prišlo je do tega, ker naš „Na-roadni dom“ že sedaj postaja pretesen. Dan na dan se narod vrača k svojim, vračati se se jeli mnogi doslej nezavedni in zaspani. Vračajo se iz tabora socialno-demokratske-mega in iz kamorističnih krogov. Narodna zavest se vzbuja, narod se preporaja in zato se tudi potrebe naše organizacije vekšajo od dne do dne.

Obsedno stanje v Dekanah. Prejeli smo: Dne 14. t. m. sem bil v Istri, po svojih opravkih. Vstavlil sem se tudi v Dekane z namenom, da bi se male okrepcal. Ali glej čudo: vse gostilne so bile zaprte. Za potnika, ki si želi okrepcila, silno neprijeten slučaj. Ali zazrl sem potem še drugo čudo: celo četo razvišenih eroznikov z nasajenimi bajoneti; našel sem jih 19. Za tako vas, kakor so Dekani, gutovo silen aparat. Kaj pomenja to? Ves začuden in radoveden sem povpraševal sedaj enega sedaj drugega po povodu za dohod tolike oborožene sile. Slednjič sem doznal, da se začele občinske volitve. Moje za-čudenje je še bolj naraslo. Znano je sicer, da je občina dekanska kraj precej budh volilnih hčer (a to velja le za občinske volitve), ali nikdar nisem čul o kakih izgredih, ki bi opravičili uporabo toliko bajonetov. Zdelo se mi je, da je v tem celo nekaj žaljivega za prebivalstvo.

Slednjič sem skušal doznati, na čegavo zahtevo ali željo je bil poslan v Dekane tolik erozniki aparat? Tudi tega nisem mogel iz-vedeti. Moje presenečenje je bilo tem več, ker ni noben časopis nič javljal, da se tega dne prično občinske volitve. Zares nekaj ne-navadnega: precej hud volilen boj, pa nič gromenja po časopisih!

Čudne misli so mi rojile po glavi. Ali res mora biti tako? Ali se res ne more priti do kakenga sporazumljenja za skupno delo v blagor občine?!

Pogrebno pod. društvo v sv. Križu

vabi na

redni občni zbor

ki se bo vršil

dne 21. januy. 1908 ob 7. zvečer v dvorani gosp. J. Maganja

DNEVNI RED:

- 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Blagajnika. 4. Sprememba pravil. 5. Slučajnosti. 6. Volitev novega odbora.

Na obilno udeležbo uljudno vabi

ODBOR.

Slovenska knjigarna v Trstu išče tr-koj dečka, ali mladeniča za raznašanje in prosto postrežbo. Oglasiti se je v isti knjigarni. 71

Josip Gregorič razpisuje tem potom slav. občasno, da je prešil svojo prodajalnico iz ulice Barriera št. 4 v ulico Olmo št. 1. Pri tej priliki priporoča tudi svojo podružnico v ulici Giulia št. 7. V nadi, da ga bude slavno občinstvo počaščalo se v naprej toplo za-hvaljuje. 73

Meblovana soba z lepim razgledom se odda v najem v ulici Giulia šte. 73, V. nadstropje. 57

Prodajalnica jestvin Peter Peternel, Trst ulica Giulia 76.

Prodaja: kava, riž, testenine, siskor, moko, maslo, mlo, sije, sveže in suho sadje, kostanj, otrobi, sočivje itd. Poštne pošiljave na deželo od 5 kg zaprej. rbalika in kostanj na drobno in debelo v vsaki msožini Vsaki dan sveže blago.

Tržaška posojilnica in hranilnica

Piazza della Caserma šte. 2 v lastni palači

(Vhod po glavnih stopnicah) TELEFON 952

ima na razpolago

Jekleno varnostno celico

ki je varna proti vlamu in proti požaru, v kateri so shrambice, ki se oddajajo strankam v najem in sicer:

- za celo leto kron 30 „ pol leta „ 20 „ četrt „ 12 za en mesec „ 6

Shrambice so 24 cm visoke, 21 cm široke, 48 cm globoke.

Shrambice ne more nihče drugi odpreti kakor stranke, ki same osebno shranijo in zaprejo svoje stvari, katerih ni treba prijaviti.

Oddaje hranilna pušice, katere se priporoča posebno staršom, da ne ta najnovejši in najuspešnejši način navajajo štediti svojo deca. Nadaljna pojasnila daje zavod ob uradnih urah.

Ljudska posojil. in hranilnica za tržaško občino

v sv. Ivanu pri Trstu regist. zadruga z neomejenim poroštvom.

javlja, da se je preselila v „DOM“ Obrtnega in konsumnega društva, šte. 310 (pri cerkvi) sv. Ivan

Uradne ure: vsaki dan od 11.—12. uop. in 5.—7. pop., ob nedeljah 11.—12. Ob praznikih se ne uradno.

Hranilne vloge obrestuje po 4%. Na 60 dnevno odpoved po 4%.

Pri visjih vlogah se po dogovoru tudi zvišajo obresti. — Rentni davek plačuje zavod

Priporoča se domače hranilnice (Nabiralnike)

Zavod daje posojila na osebni kredit in vknjižbo. NAČELSTVO.

Prvi valjčni mlin Josefa Krausa sinovi

Delniška družba v Osijeku.

Glavno zastopstvo

za Trst, okolico, Istro, Goriško in Dalmacljo

Friderik Schwarz, Trst

ulica Valdirivo št. 3

TELEFON 945

12 finih porcelanastih krožnikov, 12 malih kristalnih krožnikov za compôte, 12 kozarcev 6 japonskih podkozarcev, 6 nožev z belo kovino, 6 vilic z belo kovino, 6 žlic z bele kovine, 6 žličic z bele kovine, 1 posodico za mlo, 1 držaj za žigice, 1 svečnik, 1 posodo za kavo, 1 posodo za čaj in 1 pepelnik, 72 komadov tedaj pošilja proti predplačilu K 10 (potom poštne nakaznice)

Bazar 33 in 49, Trst, ul. S. Nicolò 29

Patent Eternitov Škrilj Hatschek Asbestov Cementni Škrilj

je najboljši materijal za pokritje hišnih streh, dvoreev in tovarn. Pošiljajo se povsod lastni delavci, da potrebno delo točno dovršijo. Pripravni materijal za zavarovanje zida proti mokroti. ZALOGE V VSEH GLAVNIH MESTIH.

Vprašajte vzorce in kataloge v

Portlandcementnih tvornic Dovje (Lengenfeld) Trst, Scala Belvedere št. 1, Telefon 1057

HOTEL BALKAN 70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji Cene zmerno. Počkaj & A.ögl. HOTEL BALKAN

Meblirano sobo s hrano vred pri dobri slovenski rodbini kraj Rojana ali via Belvedere išče slovenski uradnik. Po-nudbe pod „Ljubljana“ na Incer. odd. Edinosti. (69

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Juscher

TRST

ulica della Caserma šte. 13, II. nadst.

5000 K zaslužka

plačam osemu, ki mi dokaže, da ni moja čuderna zbirka

600 komadov za gl. 2-50

nakup, ki mu ni para, in sicer:

1 prista švicarska pat. žepna ura (Zist. Roskop) deava- ldoča, s 3-letno pisмено garancijo, 1 verižica amer. double, z prstana amer. double (za gospode in gospe), 1 angl. poselena garnitura (gumbi za zapetostke, ovalik in naprtniki) 1 amer. nožiček s 5 rezili, 1 elegantna arilena ovratačna novoga Evropa, 1 krasna igla s ponar brila tom, 1 kras. dam. broče, 1 potov. toaletna garnitura, 1 eleg. prist. usnjat modročrtn, 1 par ang. gumbor, 1 pat. tlakomer, 1 salonski album s 36 razgledi, 1 hrudi- ovratnik ali 1 la. suli Collier, 5 indijskih čarov. hrudičev in 250 raznih komadov, ki so v vsaki hiši potrebni. — Vse z žepno ura pošilja

:: po gl. 2-50 ::

po poštni povzetju ali predplačilu (tudi v poštnih enotah)

S. URBACH, eksportna trdka KRAKOVO šte. 53

NR. Ako se naroči 2 zaboja dodan brošplavo 1 angl. hrudič ali 6 lancnih robcov. ZA kar ne ugaja so vrno deoar

ANTON SKERL

mehanik, usposobljeni svedenca. Trst - Carlo Goldenijev trg II. - Trst Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“

Napeljava in zaloga električnih zvončkov, luh in prodaja gramofonov, zvonfonov in fonografov. Zaloga priprav za točiti pivo. Lastna mehanična delavnica za popravljavanje živalskih strojev, koles motokoles itd.

Velika zaloga pripadkov po tovarniških cenah. TELEFON šte. 1734.

BOGOMIL PINO

bivši urar v Sežani ima svojo novo prodajalnico ur

v TESTU ulica Vincenzo Bellini šte. 18

prodaja ob priliki novoletnih praznikov ure, vsakovrstne verižice po pravih tovarniških cenah.

Restavracija Finding

(ALL'ORSO BIANCO) ulica Gologna šte. 9-13.

Velik prostor s pisano dvorano, vrtoom, krogličnem biljardom Seiffert igralno sobo. Separatna sobana za klube in društva. Najpripravnejši lokal za zaboraanja, društvene zabave, ženitovanjske pojedine itd. itd.

Vsako nedeljo in praznik plesna zabava, pri kateri svira orkester o.k. pešp. šte. 97

Prostor za 1000 oseb.

Na prodaj je HIŠA

v kateri je gostilna, trafika in prodajalna se iz proste roke radi družinskih razmer pod ugodnimi pogoji. Hiša leži nasproti kolodvoru Bohinjske železnice na Kranjskem. — Na-tančna pojasnila daje pisмено in ustmeno

ANTON JAMAR Bohinjska Brela 34, Kranjsko.

PROGERIJA Josip Zigon ul. Caserma

Filijalka na Proseku šte. 148

Izbor drog, barv, šopidov, pekosti parfumov, ša. mlo. — Zaloga mineralne vode, veska za parkete, na mizle pripravljenoa strupa tamarinde, malinevoa itd. itd.

Grand Restaurant Milano

TRST, ulica Stadion šte. 10

Danes zvečer velik koncert pri katerem svira vojaški orkester.

ZAOETEK OB 8. ZV. Ustopnina 20 stot.